

вышеуказанной травмой позволяет получить быстрый, выраженный и стойкий терапевтический эффект.

ЛИТЕРАТУРА

1. Верич Г. Е. Некоторые вопросы консервативного лечения травм позвоночника. Харьков, 2002 № 2 с. 66 - 70.
2. Верич Г. Е., Лазарева Е. Б. и др. Методика лечебной гимнастики, массаж и рефлексотерапия для больных с травматическими повреждениями ниже – грудного отдела позвоночника. Харьков 2002 № 20 с. 57 – 60.
3. Верич Г. Е., Бондарь И. А. Особенности программы ФР больных остеохондрозом позвоночника с использованием профилактора Евминова. Сб. науч. трудов. Харьков 2002 № 5 с. 74 – 79.
4. Верич Г. Е., Лазарева Е. Б. и др. Физическая реабилитация больных остеохондрозом пояснично – крестцового отдела позвоночника методами нетрадиционной медицины. Харьков 2002 № 14 с. 53 – 58.
5. Юшкевич Т. П. Использование нетрадиционных средств физ. культ. с целью активизации двигательной активности. Меж. научн. конгресс. М.: 1999 с.194 – 197.
6. Der Ananian Ch, Wilcox S, Watkins K, et al. Factors associated with exercise participation in adults with arthritis. *J Aging Phys Act.* 2008;
7. Shih M, Hootman JM, Kruger J, Helmick CG. Physical activity in men and women with arthritis: national health interview survey, 2002 Next. *Am J Prev Med.* 2006;
8. Sieper J, Lenaerts J, Wollenhaupt J, et al. Efficacy and safety of infliximab plus naproxen versus naproxen alone in patients with early, active axial ondyloarthritis: results from the doubleblind, placebo-controlled INFAST study, Part 1. *Ann Rheum* 2014

Зорій Я.Б., Гакман А.В.

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

СИСТЕМА ОЛІМПІЙСЬКОЇ ОСВІТИ ЯК ЗАСІБ ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ ПІДРОСТАЮЧОГО ПОКОЛІННЯ

Олімпійська освіта займає найбільш важливі місця в системі навчання підрастаючого покоління. Вона орієнтована на загальнолюдські, гуманістичні моральні цінності, пов'язані зі спортом. Майже у всіх країнах здійснюються програми олімпійської освіти для дітей та молоді різних вікових груп. Завдання педагогічної діяльності в рамках олімпійського руху полягає у формуванні та розвитку олімпійської культури людини. Спорт – це здоров'я нації, рівень культури і рух вперед. Тому його розвиток – це розвиток будь-якої країни.

Ключові слова: олімпійська освіта, фізичне виховання, підрастаюче покоління, Олімпізм, процес виховання.

Зорій Я., Гакман А. Система Олимпийского образования как средство педагогического процесса подрастающего поколения. Олимпийское образование занимает наиболее важные места в системе обучения подрастающего поколения. Оно ориентировано на общечеловеческие, гуманистические нравственные ценности, связанные со спортом. Почти во всех странах осуществляются программы олимпийского образования для школьников, студентов, молодежи и других групп детей. Задача педагогической деятельности в рамках олимпийского движения состоит в формировании и развитии олимпийской культуры человека. Спорт – это здоровье нации, уровень культуры и движение вперед. Поэтому его развитие – это развитие любой страны.

Ключевые слова: олимпийское образование, физическое воспитание, подрастающее поколение, олимпизм, процесс воспитания.

Zorii J., Gakman A. System of Olympic education as a means of pedagogical process of young generation. Olympic education takes the most important place in the education of young generation. It focuses on universal, humanistic and moral values which are associated with sport. The program of Olympic education for children and young people of different age groups is implemented in almost all countries. The task of educational activities of the Olympic Movement is to build and develop the Olympic Cultural Rights. Sport is the health of the nation, the level of culture and progress of the nation. Therefore, its development is the development of any country. At the present stage the Olympic education of general direction has moved to a new stage of development, from theoretical to practical steps for implementing them. The signing of the Agreement of Cooperation between the National Olympic Committee of Ukraine and the Ministry of Education and Science of Ukraine (2006) allowed moving from public implementation of Olympic education model to the public and the state one. One of the main areas of Olympic education, which is in the sight of the National Olympic Committee of Ukraine and the Olympic Academy of Ukraine, is to spread knowledge among children and young people of different age groups of Olympic sport, its values, rich history, the best representatives of Ukrainian and world sports elite. That is why the National Olympic Committee of Ukraine initiated the Olympic lessons in schools of various types and forms of submission as a means of teaching the younger generation process in 2005.

Key words: Olympic education, physical education, young generation, Olympism, the process of education.

Виховання дітей та молоді, залучення їх до гуманістичних ідеалів і цінностей олімпійського руху дуже важливе на сучасному етапі розвитку України. З виступу президента Міжнародного олімпійського комітету Жака Рогге: «Олімпійська освіта є ключовим елементом місії олімпійського руху, що спирається на повагу загальнолюдських фундаментальних етичних принципів і поширення взаємної поваги, духу дружби, товариства і чесної гри. Виховання молоді і майбутніх поколінь за допомогою спорту і його цінностей – це наша головна турбота і джерело нашого розвитку» [7]. В Україні, починаючи з 1991 року, формується система олімпійської освіти та виховання, метою якої є залучення підрастаючого покоління до загальнолюдських цінностей та ідеалів духовної краси і благородства.

Постановка проблеми. Олімпійська освіта – це процес і результат засвоєння систематизованих знань сучасного

олімпізму, його принципів і цінностей, ролі в сучасному суспільстві. Засади олімпізму формують внутрішню потребу і переконаність людини керуватися ними у своїй предметно-практичній діяльності. У системі освіти часто використовується поняття «основи олімпійських знань». Сучасна концепція освіти закріплена у Законі України «Про освіту», 2014 р., який визначає серед найважливіших принципів освіти її гуманістичний характер, пріоритет загальнолюдських цінностей, сприяння взаєморозумінню і співпраці між людьми і народами, реалізацію права молоді на вільний вибір поглядів і переконань.

До таких джерел освіти можна віднести Олімпізм, олімпійський рух, олімпійську освіту. Перш за все, Олімпізм символізує «філософію життя, що звеличує та об'єднує в гармонійне ціле гідність тіла, волі та розуму. Поєднуючи спорт з культурою та освітою, прагне до створення способу життя, який базується на радості від зусилля, освітній цінності доброго прикладу та повазі до фундаментальних етичних цінностей» [4].

Першим офіційно затвердженим державним органом освіти є навчальний посібник «Олімпійська освіта: методичні рекомендації» (2002), завдяки якому в Україні почали розглядатися питання з олімпійської освіти та олімпійського руху [5]. Поступово програма олімпійської освіти поширюються в дитячих і молодіжних освітніх установах.

Розвитку олімпійської освіти в Україні сприяє Олімпійська академія України (ОАУ), яка була створена 20 вересня 1991 року. В її основу було покладено два важливі принципи [6]: розвиток системи олімпійської освіти в Україні, діяльність в цьому напрямку Міжнародного олімпійського комітету (МОК), Міжнародної олімпійської академії, Міжнародного комітету П'єра де Кубертена й інших міжнародних організацій, які пропагують дух Олімпізму і розширюють знання в галузі олімпійського спорту; концентрація основного об'єму діяльності Національного університету фізичного виховання і спорту (НУФВСУ) й Олімпійської Академії України (ОАУ) в середній і вищій школі і, особливо, в системі спеціальної фізкультурної освіти, оскільки посилення в процесі підготовки майбутніх фахівців найбільш важливих теоретичних, методологічних аспектів олімпійського спорту стане запорукою успішної діяльності викладачів фізичного виховання, тренерів та інших фахівців у галузі олімпійської освіти [1, 812].

Аналіз результатів останніх досліджень. За останній час проблемі олімпійської освіти свої праці присвячували українські вчені, серед яких М. Булатова, О. Вацеба, В. Єрмолова, В. Юхимук та іноземні – Т. Каратасакіс, Н. Мюллер, В. Самусенкова, О. Самусенко, І. Саланін, В. Столбов, Ю. Симаков, А. Сучілін, В. Усаков, Ю. Чернецький та ін. Усі автори вказують на важливість та необхідність гуманізації виховної діяльності, звертають увагу на гуманістичний характер ідей олімпізму, який не тільки за своєю соціальною природою, а і за цільовими установками, виступає серйозним фактором всебічного розвитку людини.

Аналіз науково-методичної літератури, даних результатів досліджень міжнародних фахівців з питань олімпійської освіти свідчить про відсутність єдиного поняття цієї дефініції (Ю. Москвичев, В. Сергєєв, 1999; В. Столяров, 1999, 2002; В. Родиченко, 2002 та ін.).

Організація і методи дослідження. Дослідження виконувалося на теоретико-аналітичному рівні. У процесі дослідження нами були використані такі методи: аналіз літературних джерел, методи теоретичної інтерпретації (аналіз, синтез, індукція, дедукція, узагальнення).

Результати дослідження. Аналітичний огляд спеціальної науково-методичної літератури засвідчив, що в сучасній українській науковій літературі термін «олімпійська освіта» з'явився досить недавно.

Науковці і фахівці пропонують різні варіанти систем олімпійської освіти, визнаючи об'єктивну необхідність вирішення найважливіших педагогічних завдань. Система олімпійської освіти – система відкрита: в її становленні, функціонуванні, розвитку велику роль відіграють середовище, і не тільки як фактор, що впливає, але і як компонент самої системи.

Педагогічні основи гуманістичної освіти з використанням ідей Олімпізму були визначені в античній Калократії як одночасне поєднання моральної та фізичної досконалості людини, досягнення якого можливо власним зусиллям, знайшли свій розвиток в олімпійській педагогіці П'єра де Кубертена, деталізовані в педагогічній системі П. Ф. Лесгафта і використовуються сучасними педагогами для формування гуманістичних виховних систем дітей різних вікових груп [12].

Створення ефективної системи олімпійської освіти передбачає переорієнтацію на принципи гуманістичної педагогіки і психології: посилення уваги до особистості як до найвищої соціальної цінності; перетворення учня з об'єкта соціально-педагогічного впливу в суб'єкт активної творчої діяльності на основі розвитку внутрішніх мотивів до самовдосконалення; демократизацію в стосунках викладачів і учнів; і що найголовніше – індивідуалізацію в роботі на основі отримання і обліку достовірної інформації про стан здоров'я дітей, які займаються фізичною культурою, рівні їхньої фізичної готовності **[Ошибка! Источник ссылки не найден., Ошибка! Источник ссылки не найден.]**.

Зниження рівня здоров'я дітей та учнівської молоді неодноразово висвітлювалося в науковій літературі та періодичній пресі, що свідчить про критичне становище в справі оздоровлення не тільки учнів, а й вчителів, викладачів. За даними ВОЗ, в Україні близько 53 % учнів загальноосвітніх шкіл мають ослаблене здоров'я. Частка здорових дітей до закінчення навчання в школі не перевищує 20-25 %. Близько 50 % призовників не виконують передбачених нормативів, а 20 % – визнаються не придатними до служби в армії за станом здоров'я.

Систематично знижується рівень здоров'я студентської молоді. За час навчання у вищому навчальному закладі в кілька разів збільшується число хронічних захворювань. За даними вибіркового медичного обстеження, у середньому в 40 % студентів є ознаки різних хронічних захворювань, у 25 % студентів спостерігається зниження гостроти зору. Багаторічна тенденція погіршення здоров'я дітей та учнівської молоді тягне за собою подальше зниження здоров'я в усіх вікових групах і в майбутньому позначається на якості трудових ресурсів, відтворенні поколінь [2].

В учнів середніх загальноосвітніх шкіл, студентів вищих навчальних закладів орієнтація на здоровий спосіб життя є вкрай низькою, як і рухова активність. Все це є наслідком того, що освіта в дитячих і молодіжних освітніх установах стає антигуманною, оскільки не тільки не поліпшує, але і не зберігає здоров'я учнів **[Ошибка! Источник ссылки не найден., 9]**.

В останні роки в різних регіонах України стали використовуватися розроблені органами освіти системи атестації освітніх установ, де серед інших є і показники якості освіти. Співробітники Інституту управління освітою Олімпійська академія України (ОАУ) провели дослідження проблеми, з якого випливає висновок: точки зору різних соціальних замовників (батьки,

ВНЗ, армія, потенційний роботодавець) не збігаються між собою. Ніяка школа, ніякий ВНЗ не може виконати вимоги всіх соціальних замовників. Потрібні інтегративні характеристики, які в своїй сукупності можуть створити уможливленний образ (модель) випускника школи або ВНЗ.

Звісно ж, фізичне і моральне здоров'я як гармонія тілесного і духовного розвитку може послужити основою для ідеалу сучасної молоді людини. Якщо розглядати освіту як рух до ідеалу, то олімпійська освіта і виховання організовує цей рух, на підставі його будується виховна система освітньої установи.

Освіта в нашому розумінні полягає в тому, що вона здійснюється не тільки за допомогою передачі знань, а шляхом залучення до досвіду розвитку різних культурних систем. Висока самосвідомість особистості, орієнтованої на вічні людські цінності, переведені у власні переконання і життєві принципи, потреба формувати і розвивати своє фізичне і моральне здоров'я – показники особистісного позитивного розвитку суб'єкта в системі олімпійської освіти та виховання [3, 6, 10].

Говорячи про підвищення виховного потенціалу дитячих і молодіжних освітніх установ за рахунок створення в них гуманістичних виховних систем, неминуче звертаємося до необхідності створення реальних стимулів, що спонукатимуть учасників системи не тільки визнавати самовдосконалення, гармонійний розвиток особистості як важливі цінності, а й дійсно орієнтуватися на них в своїй поведінці.

Саме такий підхід використовується у деяких програмах олімпійської освіти, які реалізуються в різних загальноосвітніх установах нашої країни. Усі вивчені програми олімпійської освіти дітей і учнівської молоді розроблені фахівцями, що живуть в різних містах України та СНД. У цих програмах враховуються місцеві традиції, спортивні досягнення спортсменів регіону, особливості географії місцевості. Автори пропонують різноманітні форми реалізації програм олімпійської освіти та виховання: це або «олімпійський клас» в загальноосвітній школі, або школа-комплекс, що працює в режимі шестиденного тижня з одним «розвиваючим» днем, коли і проводяться заходи з олімпійської освіти, або використання клубного методу роботи [11].

Зміст таких програм також різний, що пояснюється різноманітністю умов діяльності. Однак, вивчивши сучасні програми олімпійської освіти та виховання, можна констатувати, що автори не відображають в них механізмів реалізації таких важливих дидактичних принципів, як наступність і безперервність, що свідчить про відсутність системності.

Таким чином, можна стверджувати, що існує необхідність у розробці науково обґрунтованих систем олімпійської освіти дітей і учнівської молоді, в яких на підставі культурологічного підходу були б відображені механізми найважливіших педагогічних принципів, характеристика цілей і завдань педагогічної діяльності в рамках олімпійського руху. Для більш короткої характеристики цих цілей і завдань можна використовувати термін «олімпійська культура». Будемо розуміти під олімпійською культурою всю сукупність зазначених вище знань, інтересів, потреб, ціннісних орієнтацій, здібностей, умінь і навичок, на основі яких формується відповідна поведінка, стиль життя людини (певної соціальної групи і навіть суспільства в цілому).

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ. Створення нових форм олімпійської освіти в сучасному суспільстві набуває все більшої актуальності. Шляхи її практичної реалізації в межах України, на жаль, не передбачають широкого використання нових інформаційних технологій. Перспективним напрямком даного дослідження є пошук, розробка та впровадження моделі олімпійської освіти з використанням активних методів навчання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вацеба О. М. Актуальні проблеми олімпійської освіти в загальноосвітніх навчальних закладах України / О. М. Вацеба, В. П. Юхимук // Олімпійський спорт і спорт для всіх : тези доп. IX Міжнар. наук. конгр. - К., 2005. – С. 8.
2. Вацеба О. Актуальные вопросы олимпийского образования в учебно-воспитательном процессе учеников общеобразовательных школ / О. Вацеба, В. Юхимук // Наука в олимпийском спорте. – 2007. – № 2. – С. 87.
3. Голуб А. Підтримка кожного олімпійця на місцях / А. Голуб // Олімпійська арена. – 2007. – № 10. – С. 2 – 4.
4. Енциклопедія олімпійського спорту України / [за ред. В. М. Платонова] – К. : Олімп література, 2005. – С. 388 – 393.
5. Олімпійська освіта / [за ред. М. М. Булатової] : методичні рекомендації. – К., 2002. – С. 23, 32.
6. Шербашин Я. Олімпійська освіта як складова освітнього процесу у вищих навчальних закладах України / Я. Шербашин // Спортивний вісник Придніпров'я. – 2004. – № 6. – С. 24.
7. Georgiadis K. Olympic truce sport as a platform for peace / Georgiadis K, Syrigos A. – Athens; 2009. – P. 27.
8. Georgiadis K. International Olympic Academy / K. Georgiadis // 9th Joint International Session for Presidents or Directors of National Olympic Academies and Officials of National Olympic Committees, 12-19 May 2008. – P. – 143
9. Grammatikopoulos V. Evaluating the olympic education program : A qualitative approach / Grammatikopoulos V, Hassandra M, Koustelios A, Theodorakis Y. // Studies in Educational Evaluation. – 2005. – № 31(4). – P. 347–357.
10. Platonov V. Olympic Sport in two volumes / Platonov V., Bulatova M., Bubka S. [et al]. – Volume 2. – K. : Olympic Literature, 2009.
11. Naul R. Olympism' and education: a critical review / Naul Roland // Quest, 2012. – 64:3. – P. 261–264.
12. Sergeev V. N. Olimpijskoe obrazovanie [Olympic education] / V. N. Sergeev // Mezhdunarodnyj forum «Molodezh' – Nauka – Olimpizm», Moskva, 14–18 iulija 1998 g. [International forum "Youth – Science – Olympism", Moscow, July 14– 18, 1998]. – Moscow; 1988. – P. 217–218.

Іваночко В.В.*, Грибовська І.Б.*, Семаль Н.В.
Львівський державний університет фізичної культури*, Ужгородський національний університет****

СТАВЛЕННЯ СТУДЕНТІВ ЕКОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ ДО ФІЗКУЛЬТУРНО-ОЗДОРОВЧИХ ЗАНЯТЬ

У статті подано результати анкетування студентів економічних спеціальностей щодо їх ставлення до фізкультурно-оздоровчих занять. Наведено дані їхнього стану здоров'я, наявності шкідливих звичок, якості харчування, а